

Benedict Cumberbatch spiller en plantageejer i den Oscar-belønnede film »12 Years a Slave«. Rollen lægger sig tæt op ad hans familiehistorie. For Cumberbatchs forfædre tjente styrtende på at eje slaver i Barbados i det 18. og 19. århundrede. Foto: Jaap Buitendijk/Ritzau Scanpix

Skal filmstjerne bøde for sine forfædres slavehandel?

Af Sara Hodzic saho@berlingske.dk

Den caribiske ø Barbados har løsrevet sig fra det britiske postimperium og har nu gødet jorden for en potentiel erstatningskamp med rige briter. »Alle efterkommere af hvide plantageejere«, som har profiteret på slaveri, skal betale tilbage – det gælder også den verdenskendte skuespiller Benedict Cumberbatch.

I nutidens lys ser Wanda Wentham næsten profetisk ud.

For flere år siden advarede hun sin søn mod at bruge sit rigtige efternavn i professionelt øjemed.

Det ville afsløre en dyster familiehistorie. Og det ville gøre ham til et oplagt mål for et potentielt erstatningskrav.

Den Oscar-nominerede Benedict Cumberbatch nedstammer nemlig ikke fra hvilken som helst slægt: I det 18. og 19. århundrede tjente hans forfædre styrtende på at eje slaver i Barbados.

Hans forfader Abraham Cumberbatch købte sukkerplantagen Cleland i den nordlige del af den caribiske ø i 1728, hvor op mod 250 slaver arbejdede, indtil slaveri blev forbudt 100 år senere.

Det var en plantage, der var »kendt for sin grusomhed og brutalitet«, som det er blevet beskrevet i flere internationale medier, herunder Daily Mail.

Nu står Benedict Cumberbatch og hans familie over for en potentiel juridisk erstatningskamp med regeringen i Barbados – og de er langt fra alene.

Østaten, der tidligere var en del af det britiske imperium, vil have nulevende briter til at kompensere for fortidens bestialitet.

»Alle efterkommere af hvide plantageejere, som nød godt af slavehandlen, bør anmodes

om at betale erstatning – inklusive Cumberbatch-familien,« siger David Denny, generalsekretær for den caribiske bevægelse for fred og integration, til den britiske avis The Telegraph.

Blev arbejdet ihjel

Det er ifølge The Telegraph uvist, om Benedict Cumberbatch er blevet begunstiget af den formue, hans forfædre tjente på at eje slaver.

Hvad vi imidlertid ved er, at han er uddannet fra den prestigefyldte britiske Harrow School lidt uden for London.

Og så er han søn af skuespillerforældre, der ifølge hans egen fortælling altså har rådet ham til at lægge afstand til sit ophav af frygt for potentielle erstatningskrav fra efterkommere af slaver.

Det er et råd, skuespilleren som bekendt ikke har lyttet til.

Benedict Cumberbatch er især kendt for sine ikoniske roller som Sherlock Holmes i tv-serien »Sherlock« og som Doctor Strange i adskillige Marvelfilm.

Og så har han ironisk nok spillet en plantagejer i den Oscar-belønnede film »12 Years a Slave«.

Cumberbatch-familiens første forfader tog ifølge The Daily Mail til Barbados i 1690erne. Han fulgte i et kendt fodspor:

Yngre sønner af velhavende britiske fami-

lier drog til den caribiske ø for at tjene en formue.

Det var dog hans søn, Abraham Cumberbatch, der endte som lykkens pamfilius.

Efter at have forstået det grundlæggende ved sukkerdyrkning, begyndte han at opkøbe jord og bygge plantager herpå. Sukkerplantagerne endte med at gøre Abraham Cumberbatch til en af Barbados' rigeste mænd.

»Sukker var motoren i den britiske økonomi og det britiske imperium, og plantageejere voksede sig utroligt velhavende meget hurtigt,« som historiker Joshua Newton har fortalt britiske Daily Mail.

Ligesom enhver sukkerformue fra denne tid stammede Cumberbatch-familiens rigdom fra slaveriets brutale system.

»I det meste af perioden var dødsraterne blandt slaver højere end fødselsraterne. Disse mennesker blev bogstaveligt talt arbejdet ihjel,« ifølge Newton.

Da Storbritannien afskaffede slaveriet i 1830erne fik Cumberbatchs forfædre udbetalt flere tusinde pund i kompensation af den britiske regering ifølge The Telegraph.

På dette tidspunkt tog regeringen et lån for at kunne betale slaveejere over hele det britiske imperium. Det er et lån, som Storbritannien ifølge den britiske avis først endeligt betalte tilbage i 2015.

Det er et år siden, at Barbados officielt over-

gik til at være en republik fra tidligere at have været et konstitutionelt monarki under Commonwealth – dermed er det ikke længere den britiske monark, der tjener som øens stats-overhoved.

Nu skruer regeringen i Barbados op for kampen om erstatning fra velhavende britiske efterkommere til tidligere slaveejere.

Organisationer i Caribien, herunder i Barbados, har tidligere fokuseret på at søge erstatning fra kolonimagter og velhavende institutioner, der tjente store summer på slaveri, som The Guardian har skrevet.

For nylig har man dog skærpet kravene: For første gang er østaten gået efter en specifik person – nemlig det britiske konservative parlamentsmedlem Richard Drax.

Drax har ifølge flere britiske medier arvet sine forfædres sukkerplantage i Barbados. Nu er han under et stort pres for at overgive den enorme ejendom til Barbados, som ønsker at forvandle sukkerplantagen til et monument over slaveri.

Hvis den konservative politiker nægter, så har Barbados ifølge The Telegraph i sinde at søge om erstatning fra en international volds-giftsdomstol.

Enhver afgørelse, der falder ud til fordel for Barbados, vil gøde jorden for, at endnu flere velhavende efterkommere af slaveejere kan ende med en erstatningssag.

Og det er her, at Benedict Cumberbatch og hans familie kommer ind i billedet, som generalsekretæren for den caribiske bevægelse for fred og integration siger til The Telegraph.

David Comissiong, som er Barbados' ambassadør i det caribiske samfund og næstformand for øens nationale kommission for erstatninger, agiterer også for, at Richard Drax og andre efterkommere af tidligere slaveejere skal betale en erstatning til østaten.

Adspurgt direkte om regeringen i Barbados har tænkt sig at gå efter Cumberbatch-familien, har David Comissiong sagt til The Telegraph, at man fortsat er på »de tidligste stadier«.

»Vi er lige begyndt. Meget af denne historie kommer først for alvor frem i lyset nu,« lyder det fra Comissiong.

»Chokerende«

Benedict Cumberbatch har ikke været bleg for at tale om sin fodfædres slaveejers historie.

I 2018 sagde han til The Telegraph, at hans familie var en del af sukkerindustrien, hvilket var »chokerende«, som han udtrykte det.

Cumberbatch har også tidligere spillet rollen som William Pitt i filmen »Amazing Grace«, der handler om Storbritanniens afskaffelse af slavehandel.

Det er en rolle, som Cumberbatch har antydnet, at han tog som undskyldning for sine forfædres handlinger.

Richard Drax har ifølge flere britiske medier mødet med Barbados' premierminister, Mia Mottley, som også er formand for den bredere caribiske komité om slaveerstatning.

Det er endnu uvist, hvorvidt den konservative politiker har tænkt sig at inddrage Barbados' erstatningskrav.

Derfor er det også uvist, om Benedict Cumberbatch og hans familie ender med en decideret erstatningssag.

Blant usikkerhederne synes at være en kendsgerning: Barbados har indledt en ny form for erstatningskamp mod efterkommere af velhavende britiske slaveejere.